

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-15591373-010.99-33336311
Konu : Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

14.10.2021

GENELGE
2021/34

Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi (Genelgede bundan sonra Sözleşme olarak anılacaktır) çok taraflı sosyal güvenlik anlaşması olup Sözleşme; Avusturya, Belçika, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, İspanya ve Türkiye olmak üzere 8 ülke tarafından onaylamıştır. Sözleşme, Ülkemiz bakımından Avusturya ve Lüksemburg ile birlikte ilk olarak 01/03/1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca anılan Sözleşmenin uygulanmasını göstermek amacıyla hazırlanmış olan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Ek Anlaşma (Bundan sonra Ek Anlaşma olarak anılacaktır) aynı ülkelere Sözleşme ile aynı tarihte yürürlüğe girmek üzere onaylanmıştır. .

Bu doğrultuda; söz konusu sözleşme hükümleri, aramızda ikili sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan İspanya ve Portekiz ile müşterek sigortalıları hakkında uygulanacaktır.

BİRİNCİ KISIM
GENEL AÇIKLAMALAR

Sözleşme; Bölüm I, (Genel Hükümler), Bölüm II (Uygulanacak Mevzuatın Tespitine İlişkin Hükümler), Bölüm III (Çeşitli Yardımlara İlişkin Özel Hükümler), Bölüm IV (Çeşitli Hükümler), Bölüm V (Geçici ve Son Hükümler) hükümleri olmak üzere 5 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; tanımlar, Sözleşmenin mevzuatsal ve kişisel kapsamı, Akit Taraf vatandaşlarının eşit muameleye tabi tutulması, sosyal güvenlik alanındaki hakların diğer Akit Tarafa da kullanılabilmesine ilişkin hükümler,

İkinci bölümde; çalışanlar, geçici görevliler, uluslararası taşımacılık işletmeleri personeli ve gemi adamları ile diplomatik temsilcilik görevlilerinin hangi Akit Tarafın sosyal güvenlik mevzuatına tabi tutulacağına, geçici görev süresinin azami sınırlarına, ölüm ödeneklerine, işsizlik yardımlarına ve aile yardımlarına ilişkin hükümler,

Üçüncü bölümde; hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarına ilişkin hükümler,

Dördüncü bölümde; idari yardımlaşma, yazışma, hesaplaşma ve tıbbi kontrole ilişkin hükümler,

Beşinci bölümde ise Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ve yürürlükte kalma süresi ile Sözleşme öncesi ve sonrası haklara ilişkin hükümler,
yer almaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

1. Kavramlar

Bu Genelgede geçen:

1. Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,
  2. Kanun: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu,
  3. Sözleşme: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesini,
  4. Ek Anlaşma: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Ek Anlaşmayı,
  5. Mevzuat: Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte Akit Taraflardan birine ait ülkede yürürlükte bulunan veya sonradan yürürlüğe girecek olan ve Sözleşmenin 2 nci maddesinin birinci ve ikinci paragraflarında belirtilen sosyal güvenlik dalları ve rejimleri ile sosyal güvenlik alanı ile ilgili kanun, yönetmelik ve diğer yasal düzenlemeleri,
  6. Yetkili Makam: Sözleşme kapsamında yer alan mevzuatın uygulanması ile görevli olan Bakanlıkları,
  7. Yetkili Kurum: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuatın tamamının veya bir kısmının uygulanmasından ve yardımların ödenmesinden sorumlu kurumları,
  8. Sigortalı: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata tabi olan ya da evvelce tabi olmuş kişileri,
  9. Sigortalılık Süresi: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata göre prim ödenmiş olan veya ödenmiş sayılan süreyi,
  10. Yardım: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen ilgili ulusal mevzuat tarafından sağlanan her türlü ayni ve nakdi yardımı,
  11. İkamet: Sürekli olarak ikamet edilmekte olan yerini,
  12. Bulunma: Geçici olarak bulunulan yerini,
- ifade eder.

2. Sözleşmenin Uygulama Alanı

İki taraflı uluslararası sözleşmelerde olduğu gibi çok taraflı uluslararası sözleşmeler, söz konusu sözleşmede yer alan yürürlük süreçlerinin tamamlanmasından sonra bu sözleşmeyi onaylayan ülkeler bakımından yürürlüğe girmekte ve sözleşmeye taraf ülkeler arasında herhangi bir ikili sözleşme akdedilmesine ihtiyaç duyulmaksızın doğrudan uygulanmaya başlanmaktadır. Bu bakımdan Sözleşme'nin taraf ülkeler arasında uygulanabilmesi için ayrıca ikili anlaşma, sözleşme, protokol, mutabakat zaptı, vb. metinlerin imzalanmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Sözleşmenin 2 nci maddesine göre Sözleşme, hastalık ve analık yardımları, malullük yardımları, yaşlılık yardımları, ölüm yardımları, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar, ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını kapsamaktadır. Ancak, Sözleşmenin 3 üncü maddesi ve II numaralı Ek'ine göre Sözleşmeye taraf ülkeler, ülkeleri bakımından Sözleşmenin hangi sigorta rejimlerine uygulanacağını ve bu rejimlere ilişkin uygulanacak mevzuatı (diğer bir ifadeyle ülkeleri bakımından Sözleşme kapsamını) Sözleşmenin II numaralı ekinde belirtmektedir. Ülkemiz; hizmet

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

akdine tabi çalışan sigortalılar için hastalık, analık, maluliyet, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları ile kendi nam ve hesabına çalışanlar bakımından maluliyet, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin hükümleri uygulayacağını, ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını ise uygulamayacağını beyan etmiş ve kamu görevlileri ise tamamen Sözleşme kapsamı dışında tutulmuştur.

Bu doğrultuda, Sözleşme, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu kapsamda gelir/aylık alanlar için hastalık, analık, maluliyet, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıklarını, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile gelir/aylık alanlar için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasını kapsamaktadır. Ancak, Sözleşmenin 26 ncı maddesi gereği hastalık ve analık hükümlerinin uygulanması ülkeler arasında mutabakata bağlı olduğundan ve Ülkemiz ile İspanya ve Portekiz arasında bu yönde bir mutabakat olmadığından hastalık ve analık hükümleri uygulanmayacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları Sözleşme kapsamında olup Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar için uygulanan Sözleşme hükümleri bunlar hakkında da uygulanacaktır. Bu kişiler hakkında ilgili ülke yetkili kurumları ile yapılacak yazışmalara Kurum aracılık yapacaktır. Ancak talep formülerlerinin düzenlenerek Kuruma intikal ettirilmesi ile ilgili işlemler, ilgili sandık tarafından gerçekleştirilecektir.

İKİNCİ KISIM SÖZLEŞMENİN UYGULANMASI VE FORMÜLERLER

Sözleşmenin uygulanmasında kullanılmak üzere, Ek Anlaşmanın 2 nci maddesinin bir ila üçüncü paragrafları hükümlerine istinaden 29 adet Türkçe formüler ihdas edilmiştir. Uygulamada kullanılacak formülerin rumuzu "CE" olacaktır.

Anılan formülerler, Kurum intranet sayfasında "Kurumsal/ Dokümanlar/ Yurtdışı/ Formülerler" bölümünde yayımlanmıştır. Formülerler, bu Genelgede yer alan açıklamalar doğrultusunda, bilgilerin doğruluğu kontrol edildikten sonra doldurularak onaylanacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM UYGULANACAK MEVZUATIN BELİRLENMESİ

Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin geçici görevli göndermeye ilişkin 15 inci maddesi, hemen uygulanacak hükümlerden olup İspanya ve Portekiz için uygulanacak olan geçici görevli göndermeye ilişkin hükümler aşağıda açıklanmıştır.

Sözleşmenin 14 üncü maddesine göre;

- Bir Akit Taraf ülkesinde çalışan işçiler, diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar veya bunları çalıştıran müessesenin iş merkezi veyahut işverenin ikametgahı diğer bir Akit Taraf ülkesinde bulunsa dahi, ülkesinde çalıştıkları,

- Bir Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışanlar, diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, ülkesinde çalıştıkları,

Akit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Diğer yandan, Sözleşmenin 14, 15 ve 16 ncı maddelerinde; geçici görevle diğer Akit Tarafa gönderilenler, bir Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışanlar, Akit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan bir gemide çalışan işçiler, hava, kara ve demiryolu taşımacılığı personeli ile elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle, elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışan kimselerin hangi Akit Tarafın mevzuatına tabi kalacaklarına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Sözleşmenin 14 üncü maddenin (c) bendinde yer alan ve kendi hesabına çalışanların diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, ülkesinde çalıştıkları tarafın mevzuatına tabi olacakları yönündeki kuralın istisnalarına aşağıda yer verilmiştir. Kendi hesabına çalışanların mevzuata tabi kalma yönünden yapılacak işlemlerde bu istisnalar dikkate alınarak işlem yapılması gerekmektedir.

Kendi hesabına çalışanların diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, ülkesinde çalıştıkları tarafın mevzuatına tabi olacakları yönündeki kuralın istisnaları:

(a) Kendi hesabına çalışan kimselerden Akit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet edip işlerini diğer bir Akit Taraf ülkesinde yürütenler:

(i) İşin yürütüldüğü Akit Taraf ülkesinde bunlar hakkında uygulanacak mevzuat yoksa;

(ii) Kendi hesabına çalışanlar ilgili iki Akit Taraf mevzuatına göre, sırf ilgili Akit Tarafların ülkesinde ikamet etmiş olmaları nedeniyle bu Akit Tarafların mevzuatına tabi iseler; haklarında ikamet ettikleri Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.

(b) Normal olarak iki veya daha fazla Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışan kimseler, o ülkede kısmen çalıştıkları veya o Taraf mevzuatına göre, sırf o Tarafın ülkesinde ikamet ettikleri için o Tarafın mevzuatına tabi oldukları takdirde, haklarında hangi Akit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarsa o Tarafın mevzuatı uygulanır.

(c) Yukarıdaki bentte sözkonusu edilen kendi hesabına çalışan kimseler, işlerinin bir kısmını ikamet ettikleri Akit Taraf ülkesinde yürütmüyorlarsa veya o Tarafın mevzuatına göre, sırf o ülkede ikamet etmiş olmaları o Tarafın mevzuatına tabi tutulmaları için bir sebep teşkil etmiyorsa veyahut o Akit Tarafın bunlar hakkında uygulayacağı mevzuatı yoksa, bu kimseler ilgili Akit Tarafların veya onların yetkili makamlarının ortaklaşa tespit edecekleri mevzuata tabi olurlar.

1. Bir İşin İcrası İçin İspanya veya Portekiz'e Gönderilen Sigortalıların Tabi Olacağı Mevzuat

1.1 İlk 12 Aylık Süre İçin

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi
CE.1	Geçici Gönderme Belgesi

Sözleşmenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmüne göre bir Akit Taraf ülkesinde çalışan sigortalılar (diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar veya bunları çalıştıran iş yerinin merkezi veya işverenin ikametgâhı diğer bir Akit Taraf ülkesinde bulunsa dahi) gönderildikleri ülkenin mevzuatına tabi olacaktır.

Sözleşmenin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (i) alt bendine göre ise; Akit Taraflardan birinin ülkesinde normal işvereni olan bir iş yeri tarafından istihdam edilen ve bu iş yeri hesabına bir işin yapılması için diğer bir Akit Taraf ülkesine gönderilen sigortalılar bu işin görülmesi için

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

tahmin edilen süre 12 ayı geçmemek üzere (diğer ülkede çalışma sürelerini tamamlamış bulunan sigortalıların yerini almak üzere gönderilmemiş olmak şartıyla) ülkesinde istihdam edildikleri Akit Tarafın mevzuatına tabi olacaktır.

Bu doğrultuda; Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesine göre, İspanya'ya veya Portekiz'e geçici görevli olarak gönderilenlere mevzuat tayinini belirleyen CE.1 formüleri verilecektir.

CE.1 formüleri aşağıdaki kurallar çerçevesinde doldurulacaktır:

- Ulaştırma sektöründe çalışanlara kesinlikle CE.1 formüleri düzenlenmeyecektir.

- 1 no'lu sütunda yer alan sigortalıya ait bilgiler eksiksiz olarak doldurulacaktır.

- 2 no'lu sütuna sigortalıya eşlik eden aile bireyleri kaydedilecektir.

- 3 no'lu sütuna işverene ait bilgiler kaydedilecektir. Aynı zamanda işverenin imza ve kaşesinin bulunması gerekmektedir.

- 4 no'lu sütuna geçici görevlendirme süresi yazılacaktır. 4.1 ve 4.2 no'lu sütunlar yabancı ülkedeki çalışmaya ait bilgiler ile doldurulacaktır.

- Hastalık sigortasına ilişkin 6 no'lu sütun işlem yapılmadan üstü çizilmek suretiyle kapatılacaktır.

- 7 ve 8 no'lu sütuna belgeyi düzenleyen SĞİM/SGM'nin bilgileri ve adresi kaydedilecektir.

- Formülerin 2 no'lu sütununda yer alan "Kızlık Soyadı" kısmı gereği halinde doldurulacaktır.

Geçici görevlendirme talebi yapılırken çalışan veya işveren tarafından doldurulacak olan Ek-1'de yer alan "Yurt Dışı Geçici Görev Talep Dilekçesi" ve ekinde görev yazısı, İspanya veya Portekiz'deki işveren ile yapılmış olan iş sözleşmesinin Kuruma ibraz edilmesi gerekmektedir.

Başvuruya istinaden CE.1 formüleri, Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamındaki sigortalının iş yerinin kayıtlı olduğu, Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamındaki sigortalının faaliyette bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğü (SĞİM) veya sosyal güvenlik merkezi (SGM) tarafından üç nüsha halinde düzenlenerek iki nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna verilmek üzere sigortalı veya işverene verilecek ve bir nüshası da dosyasında saklanacaktır.

1.2. İlk 12 Aylık Sürenin Dolmasından Sonra

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (ii) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi
CE.2	Geçici Gönderme Süresinin Uzatılması

Sözleşmenin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (ii) alt bendine göre geçici görevlendirilen sigortalı tarafından görülecek işin süresinin beklenmedik nedenlerle önceden tahmin edilenden fazla devam etmesi ve geçici görev süresinin 12 ayı geçmesi halinde, bu sigortalı hakkında iş tamamlanincaya kadar Kurumumuz mevzuatının uygulanmasına devam edilebilmesi yabancı ülke yetkili makamının muvafakatine bağlıdır.

Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamındaki sigortalının İspanya veya Portekiz'deki çalışma süresinin 12 ayı aşması ve işverenin talep etmesi halinde, geçici görev süresi yetkili kurumların karşılıklı mutabakatı ile iş tamamlanincaya kadar istisnai olarak uzatılabilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

4/1-(a) sigortalıları için işverenler tarafından SGİM/SGM'lerin yurtdışı işlemler servisine gönderilen geçici görev süresinin uzatılmasına dair talepler Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne (EHGM) gönderilecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumu ile geçici görev süresinin uzatılmasına ilişkin yazışmalar EHGM tarafından gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda; Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesine göre, İspanya'ya veya Portekiz'e geçici görevli olarak gönderilenlerin görev süresinin uzatılması için CE.2 formülleri düzenlenecektir.

Talebe istinaden ilgili SGİM/SGM tarafından sigortalı hakkında uzatılmak istenen sürenin belirtildiği CE.2 formüllerinin 4.4, 5 ve 6 numaralı bölümleri doldurulmak suretiyle üç nüsha halinde düzenlenerek İspanya veya Portekiz yetkili kurumunun onayının alınması için iki nüshası Yurtdışı Sözleşmeler ve Emeklilik Daire Başkanlığı'na (YSEDB) gönderilecektir.

YSEDB tarafından İspanya veya Portekiz yetkili kurumunun onayı alınacaktır. Alınan onay geciktirilmeden ilgili SGİM/SGM'ye gönderilecektir. Onay yazısını alan SGİM/SGM onay yazısının bir nüshasını işverene verecek/gönderecek, bir nüshasını ise işyeri dosyasında muhafaza edecektir.

Akit ülke yetkili makamı, sigortalının Kurum mevzuatına tabi kalıp kalmayacağını, CE.2 formüllerinin (B) bölümünü doldurup onayladıktan sonra bir suretini Kurumumuza göndererek bildirecektir.

2. Bir İşin İcrası İçin İspanya veya Portekiz'den Ülkemize Gönderilen Sigortalıların Tabi Olacağı Mevzuat

2.1 İlk 12 Aylık Süre İçin

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi
CE.1	Geçici Gönderme Belgesi

Sözleşmenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmüne göre bir Akit Taraf ülkesinde çalışan sigortalılar (diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar veya bunları çalıştıran iş yerinin merkezi veya işverenin ikametgâhı diğer bir Akit Taraf ülkesinde bulunsa dahi) ile kendi nam ve hesabına çalışanlar ülkesinde çalıştıkları Akit Taraf mevzuatına tabi olacaktır.

Sözleşmenin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (i) alt bendine göre ise; Akit Taraflardan birinin ülkesinde normal işvereni olan bir iş yeri tarafından istihdam edilen ve bu iş yeri hesabına bir işin yapılması için diğer bir Akit Taraf ülkesine gönderilen işçiler, bu işin görülmesi için tahmin edilen süre 12 ayı geçmemek (diğer ülkede çalışma sürelerini tamamlamış bulunan sigortalıların yerini almak üzere gönderilmemiş olmak) şartıyla gönderildikleri ülkenin mevzuatına tabi olacaktır.

Bu doğrultuda; İspanya veya Portekiz'den işvereni tarafından bir işin icrası için Türkiye'ye gönderilenler ile kendi nam ve hesabına çalışanlar 12 ayı aşmamak üzere İspanya veya Portekiz mevzuatına tabi kalmaya devam edecektir.

Bu şekilde ülkemize gönderilenlerin İspanya veya Portekiz mevzuatına tabi olabilmeleri için, İspanya veya Portekiz yetkili kurumu tarafından geçici görev süresi için düzenlenmiş olan CE.1 formüllerinin Kuruma ibraz edilmesi gerekmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Çalışan ya da işveren tarafından Kuruma ibraz edilen formüler üzerinde herhangi bir onay işlemi yapılmayacaktır. Formülerin ilgili SGİM/SGM'ye intikal etmesi durumunda, formülerin bir örneği yurtdışı işlemleri servisi tarafından görevli olarak geldiği iş yeri dosyasının bulunduğu servise iletilerek, çalışanın ayrıca Kurum tarafından yersiz tescilinin yapılması önlenecektir.

2.2. 12 Aylık Sürenin Dolmasından Sonra

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (ii) maddesi
CE.2	Geçici Gönderme Süresinin Uzatılması

İspanya veya Portekiz mevzuatına tabi çalışmakta iken geçici görevle Türkiye'ye gönderilenlerin görev süresinin toplamda 12 ayı aşması halinde, Sözleşmenin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (ii) alt bendine göre Kurumun muvafakatı alınması kaydıyla, geçici görev süresi yetkili kurumların karşılıklı mutabakatı ile iş tamamlanıncaya kadar istisnai olarak uzatılabilmektedir. Bu durumda olanlar hakkında, İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca Kurumun onayının alınması için gönderilecek muvafakat talebine ilişkin yazı YSEDB'ye gönderilecektir.

YSEDB tarafından görev süresinin uzatılmasına ilişkin onayın bir örneği görevlinin işyeri dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye gönderilecektir. Onayın bir nüshası yurtdışı işlemleri servisi tarafından gereği yapılmak üzere görevli olarak geldiği iş yeri dosyasının bulunduğu servise iletilecektir.

İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan alınan geçici görev süresinin uzatılmasına dair CE.2 formülleri SGİM/SGM'ye gelmesi durumunda geciktirilmeden YSEDB'ye intikal ettirilecektir.

Bu durumda anılan sigortalı hakkında, İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca üç nüsha halinde gönderilen CE.2 formüllerinin (B) bölümü EHGM YSEDB tarafından doldurulup onaylandıktan sonra iki nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna iade edilecektir.

3. Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimseler

Sözleşmenin 17 nci maddesinin birinci fıkrasına göre Elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışan kimseler hakkında Sözleşmenin 14 üncü maddesinin (a) bendi hükümleri uygulanacaktır.

Bununla beraber, 17 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen ve gönderen Akit Tarafın vatandaşı olan işçiler, haklarında vatandaşı oldukları Akit Taraf mevzuatının uygulanmasını seçme hakkına sahiptirler. Bu seçme hakkı, ilgili kimsenin elçilik veya konsoloslukta ilk işe alındığı tarihte veyahut elçilik veya konsolosluk mensuplarının hizmetine ilk girdiği tarihte yalnız bir defa kullanılacak olup seçme hakkı kullanıldığı tarihten geçerli olacaktır.

Sözleşmenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; Diplomatik İlişkilere Dair Viyana Sözleşmesi ile Konsolosluk İlişkilerine dair Viyana Sözleşmesine göre akredite oldukları veya ikamet ettikleri ülkede yürürlükte bulunan sosyal güvenlik hükümlerinden istisna edilen ve Elçilik ve Konsolosluktaki müstahdemlerle Elçilik ve Konsolosluk mensuplarının hizmetinde çalışanlar dışında kalan kimseler hakkında bu Sözleşme hükümleri uygulanmayacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

3.1. İspanya veya Portekiz'deki Elçilik veya Konsolosluklarımızda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Tabi Olacağı Mevzuat

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1 (a), 17/1-2 Ek Anlaşmanın 14.2 ve 3. maddesi
CE.3	Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Seçme Hakkı

Sözleşmenin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre Ülkemizin diğer Akit Taraftaki elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışanlar çalıştıkları ülkenin mevzuatına tabi olacaktır.

Ancak bunlardan vatandaşımız olanlar, tercih etmeleri halinde ilk işe alındıkları tarihte veyahut elçilik veya konsolosluk mensuplarının hizmetine ilk girdiği tarihte bir defaya mahsus olmak üzere Kurumumuz mevzuatına tabi olacaklardır. Bu kişiler tercihlerini işe alındıkları tarih itibarıyla Kurumumuza CE.3 formüleri ile bildireceklerdir.

Tercih hakkı, sigortalının işe alındığı tarih itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Tercih hakkını kullanmak isteyen sigortalı tarafından doldurulmuş olan, CE.3 formüleri üç nüsha olarak doğrudan ya da Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile YSEDB'ye iletilecektir.

Kuruma intikal eden formülerin 3 nüshası da YSEDB tarafından tercih hakkını kullanan ilgilinin Kurum mevzuatına göre sigortalı tescil işlemlerinin yapılması için iş yeri dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye gönderilecektir.

SGİM/SGM tarafından onaylanan formülerin bir nüshası, YSEDB tarafından İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilmek üzere Dışişleri Bakanlığına iletilecektir.

3.2. Türkiye'deki İspanya veya Portekiz Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Tabi Olacağı Mevzuat

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1 (a), 17/1-2 Ek Anlaşmanın 14.2 ve 3. maddesi
CE.3	Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Seçme Hakkı

Sözleşmenin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre Akit Tarafların Ülkemizdeki elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışanlar Kurum mevzuatına tabi olacaktır.

Ancak bunlardan Akit taraf vatandaşı olanlar tercih etmeleri halinde ilk işe alındıkları tarihte bir defaya mahsus olmak üzere vatandaşı oldukları Akit Tarafın mevzuatına tabi olacaklardır. Bu kişiler tercihlerini işe alındıkları tarih itibarıyla Akit Tarafın yetkili Kurumuna CE.3 formüleri ile bildireceklerdir.

Tercih hakkı, sigortalının işe alındığı tarih itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İlgilinin tercih hakkını belirtir CE.3 formülerinin İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan Kuruma intikali durumunda, bir nüshası görevlinin iş yeri dosyasının bulunduğu SĞİM/SGM'ye gönderilerek işçinin işe alındığı tarih itibariyle ilgilinin Türk mevzuatına tabi olmaması yönünde gerekli işlemler yapılacaktır.

4. Uluslararası Hava, Demir ve Kara Taşımacılığı Personeli ile Bunların Dışında Kalan Ticari Temsilciler ve Gezici İşçilerin Tabi Olacağı Mevzuat

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (b) maddesi
CE.1	Geçici Gönderme Belgesi

Sözleşmenin 15 inci maddesi birinci fıkrasının (b) bendine göre kural olarak, iş yeri merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve kendi veya başkaları hesabına kara, demir veya hava yolu ile veyahut iç sularda yolcu veya eşya taşıyan bir müessese hizmetinde gezici personel olarak iki veya daha fazla Akit Taraf ülkesinde milletlerarası taşıma işlerinde çalışan sigortalılar iş yeri merkezi hangi Akit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

Bununla beraber, bu işlerde çalışan sigortalılar, müessesenin iş merkezinin bulunduğu Akit Taraf ülkesinde değil de, diğer bir Akit Taraf ülkesindeki şube veya daimi temsilciliğinde çalıştıkları takdirde, şube veya daimî temsilcilik hangi Akit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olacaklardır.

Ayrıca, bu işlerde çalışan sigortalılar daha çok ikamet ettikleri (bir yılda 183 günden fazla) Akit Taraf ülkesinde çalışıyorlarsa, bunları çalıştıran iş yerinin iş merkezi veya şubesi veyahut daimi temsilciliği bu ülkede bulunmasa dahi, bu Taraf mevzuatına tabi olacaktır.

Sözleşmenin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre ise uluslararası hava, demir ve kara taşımacılığı personelinin dışında kalan ticari temsilciler ve gezici işçiler gibi diğer çalışanlar işlerinin bir kısmını ikamet ettikleri Akit Tarafın ülkesinde yürüttükleri, veya iş yeri merkezleri veyahut ikametgahları çeşitli Akit Taraflar ülkelerinde bulunan birden çok iş yeri veya işveren emrinde çalıştıkları takdirde, hangi Akit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarsa, o Akit Tarafın mevzuatına tabi olacaktır. Bu kişiler diğer hallerde, kendilerini çalıştıran iş yerinin iş merkezi veya işverenin ikametgahı hangi Akit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olacaktır.

Türkiye tarafından geçici görev kapsamına girenlere işverenin Ek-1'deki "Yurt Dışı Geçici Görev Talep Dilekçesi" ile başvurusu üzerine, sigortalı için CE.1 formüleri düzenlenerek birer nüshası sigortalıya veya işverene verilecektir. Bu kişilerden, Ülkemize geçici görev ile İspanya veya Portekiz'den gelenlerin bu ülkelerde sosyal güvenliğinin sağlandığını gösteren CE.1 formülerini Kuruma ibraz etmesi gerekmektedir.

5. Gemi Mürettebatı ve Gemide Çalışanlar

5.1. Ülkemiz Bayrağını Taşıyan Gemide Çalışanlar

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(b),15/1- (a) (i) maddesi
CE.1	Geçici Gönderme Belgesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Sözleşmenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına (b) bendine göre bayrağımızı taşıyan bir gemide çalışanlar ülkemiz mevzuatına tabi olacaktır. Bu çalışanların gemiyle İspanya veya Portekiz limanına ya da karasularına gireceği zaman ilgili ülke yetkili kurumlarına ibraz etmek üzere işverenin Ek-1'deki "Yurt Dışı Geçici Görev Talep Dilekçesi" ile başvurusu üzerine, sigortalı için CE.1 formleri düzenlenerek bir nüshası sigortalıya veya işverene verilecektir.

5.2. İspanya veya Portekiz Bayrağını Taşıyan Gemide Çalışanlar

İlgili hükümler	Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi
CE.1	Geçici Gönderme Belgesi

Sözleşmenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına (b) bendine göre; İspanya veya Portekiz bayrağını taşıyan bir gemide çalışanlar İspanya veya Portekiz mevzuatına tabi olacaktır. Bu çalışanların gemiyle ülkemiz limanında ya da karasularında bulunması durumunda, İspanya veya Portekiz'de sosyal güvenliğinin sağlandığını gösteren CE.1 formlerini Kuruma ibraz etmesi gerekmektedir.

5.3. Gemi Mürettebatı ve Gemide Çalışanların Tabi Olacağı Mevzuat İstisnaları

Sözleşmenin 15 inci maddesi ikinci fıkrası, sigortalılar ve kendi nam ve hesabına çalışanlar için 14 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen (geminin bayrağını taşıdığı Akit Tarafın mevzuatı uygulanır) kurala getirilen istisnaları içermektedir.

Sözleşmenin 15 inci maddesi ikinci fıkrası (a) bendi uyarınca, normalde bir Akit Taraf ülkesinde veya bayrağını taşıyan gemide çalışan ve diğer Akit Tarafın bayrağını taşıyan gemiye çalışmak üzere gönderilen kişiler diğer Akit Tarafa gönderilen çalışanlarda olduğu gibi gemisi adına çalışmak üzere işçisini gemiye gönderen işverenin mevzuatına tabi kalacaktır.

Benzer şekilde Sözleşmenin 15 inci maddesi ikinci fıkrası (b) bendi uyarınca mürettebat üyesi olmayan ancak diğer Akit Tarafın karasularında veya limanında o Akit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide iş akdine bağlı ya da serbest çalışan kişiler söz konusu Akit Tarafın mevzuatına tabi kalacaktır.

Sözleşmenin 15 inci maddesi ikinci fıkrası (c) bendi; bir gemide çalışan ve ücreti gemi sahibi dışında işletme veya kişi tarafından ödenen işçiler ile ilgilidir. Kişinin ikamet yerinin olması veya işyeri merkezinin işçinin ikamet ettiği Devlette bulunması halinde işçinin çalıştığı gemi farklı bir bayrak taşısa bile o Akit Tarafın mevzuatı uygulanacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM HASTALIK VE ANALIK İŞLEMLERİ

1. Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Sözleşme ve Ek Anlaşmanın sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin haklarının düzenlendiği hastalık ve analık yardımlarına yönelik hükümlerin uygulanması (sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi hariç) Akit Taraflar arasında anlaşmanın varlığına bağlanmıştır. Bu doğrultuda; İspanya ve Portekiz ile

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

hastalık ve analık yardımlarına yönelik karşılıklı bir anlaşma olmaması nedeniyle hastalık sigortasına ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.

Ancak, Sözleşmenin 19 uncu maddesine göre; Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu Tarafın yetkili kurumu, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini, (gerektiğinde, diğer herhangi bir Akit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri dahil) kendi uyguladığı mevzuata göre geçmiş sigortalılık süreleriymiş gibi değerlendirecektir.

1.1. Kurum Sigortalılarının İspanya veya Portekiz'deki Sigortalılık Süreleri

İlgili hükümler	Sözleşmenin 19 uncu maddesi
CE.4	Hastalık, Tüberküloz, Analık Ölüm (Ödenekler) Yardımları Hakkının Doğması İçin Sigortalılık ve/veya İkamet Sürelerinin Birleştirilmesi Formüleri

Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında sigortalı ya da hak sahiplerinin hastalık ve analık yardımlarına hak kazanabilmesi için Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinin yetersiz olması durumunda, İspanya veya Portekiz'de bu kapsamda onaltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri de dahil olmak üzere sigortalılık süreleri dikkate alınacaktır.

Sigortalının veya ölümü halinde hak sahiplerinin SGİM/SGM'ye yapacakları talebe istinaden CE.29 Bilgi Talebi formüleri düzenlenecek ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan CE.4 formüleri talep edilecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca 4 ve 5 numaralı bölümüne sigortalılık süreleri kaydedilip onaylanan formüleri ilgili SGİM/SGM'ye iade edilecektir. Aynı şekilde sigortalının elden getireceği CE.4 formüleri ilgili SGİM/SGM tarafından işleme alınacaktır.

1.2. İspanya veya Portekiz'de Çalışan Sigortalıların Türkiye'deki Sigortalılık Süreleri

İlgili hükümler	Sözleşmenin 19 uncu maddesi
CE.4	Hastalık, Tüberküloz, Analık Ölüm (Ödenekler) Yardımları Hakkının Doğması İçin Sigortalılık ve/veya İkamet Sürelerinin Birleştirilmesi Formüleri

İspanya veya Portekiz mevzuatına göre sigortalı olan bir kişinin hastalık ve analık yardımlarına hak kazanabilmesi için sigortalının ülkesinde geçen sigortalılık sürelerinin yetersiz olması halinde Türkiye'deki bu kapsamdaki sigortalılık süreleri dikkate alınmaktadır.

İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca doldurularak onaylanmış olan CE.29 Bilgi Talebi formülerinin Kuruma intikali durumunda, ilgili SGİM/SGM tarafından CE.4 formüleri doldurulup onaylanarak bir nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna iade edilecektir.

CE.4 formülerinin, sigortalı ya da hak sahibi tarafından getirilmesi halinde başvurunun yapıldığı SGİM/SGM tarafından formüler doldurulup onaylanarak bir nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna iletilmek üzere ilgiliye verilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MALULLÜK YAŞLILIK ÖLÜM SİGORTASI İŞLEMLERİ

Sözleşmenin 3 üncü bölümünün ikinci kısmında 27 ila 37 nci maddeleri ve Ek Anlaşmanın 32 ila 52 nci maddeleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin hükümleri içermektedir. Sözleşme ve Ek Anlaşmanın aylıklarla ilgili hükümlerinin uygulanmasında kullanılacak formülere aşağıda yer verilmiştir.

- CE 5- Aile Bireyleri ile ilgili belge
- CE 15- Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması
- CE 16- Ölüm aylığı talebinin işleme konulması
- CE 17- Malullük aylığı talebinin işleme konulması
- CE 18- İlgili kimsenin veya ölen kimsenin mesleki faaliyetine ilişkin bilgiler
- CE 19- Maden iş yerlerinde veya benzeri işletmelerde geçen hizmet süreleri
- CE 21- .....'de geçen sigortalılık veya ikamet sürelerine ilişkin belge
- CE 22- Maden iş yerlerinde ve benzeri işletmelerdeki hizmet sürelerine ilişkin belge
- CE 23- Aylık haklarının belirlenmesi
- CE 24- Aylık miktarlarının ve muhtemel ek yardımların belirlenmesi
- CE 25- Aylık bağlandığının bildirilmesi
- CE 26- Bir aylık talebine ilişkin kararların özeti
- CE 27- Ayrıntılı tıbbi rapor
- CE 29- Bilgi Talebi

1. Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Taleplerine İlişkin İşlemler

Ek Anlaşmanın 15 inci maddesine göre her iki akit tarafta birden çalışması bulunan bir sigortalının Akit Taraflardan birindeki prim ödeme gün sayısı, aylığa hak kazanmaya yetiyorsa bu Akit Taraf sadece kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate almaktadır. Söz konusu sürelerin bu Akit Taraf mevzuatına göre aylığa hak kazanmaya yetmemesi durumunda ise diğer Akit Taraftaki sigortalılık süreleri (sözleşmenin 28 inci maddesi birinci fıkrasına göre gerektiğinde, diğer herhangi bir Akit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri dahil), aynı zamana rastlamamak kaydıyla birleştirilecektir.

Ayrıca, diğer Akit Taraftaki sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi sonucu aylığa hak kazanılamaması halinde, Sözleşmeyi imzalayan diğer ülkelerde geçen sigortalılık süreleri de aynı zamana rastlamamak kaydıyla birleştirilecektir.

Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesinde, Sözleşmenin 28 inci maddesinin birinci fıkrasına göre; Sözleşmeyi imzalayan ülkelerde sigortalının hem zorunlu sigortalılık süresi hem de ikamet süresi olan sigortalılar için tabi olunan en uzun süre dikkate alınacaktır.

Akit taraflardan birine yapılması gereken bir başvurunun diğer akit taraftaki yetkili kuruma yapılmış olması durumunda da başvuru ilgili akit tarafın yetkili kurumuna yapılmış sayılmaktadır.

Aylık taleplerine ilişkin Kurum ile İspanya veya Portekiz irtibat kurumları arasında yürütülmesi gereken işlemlerin tamamı sigortalının son çalışmasının geçtiği SGİM/SGM tarafından yürütülecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ancak Kurumdan aylık alan sigortalıların Sözleşme kapsamında İspanya veya Portekiz'den aylık talebinde bulunmaları durumunda yapılacak işlemler kişinin aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecektir.

Sözleşme kapsamında Kurumca bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarına hak kazanılması için Kanunun 4/1-(a) ve 4/1-(b) bendi ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıklarına tabi geçen çalışmalar, İspanya veya Portekiz'deki sigortalılık süreleriyle aynı zamana rastlamamak koşulu ile birleştirilebilmektedir.

1.1. Türkiye'den Yapılan Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Başvurularına İlişkin İşlemler

İlgili hükümler	Sözleşmenin 27 ila 34 üncü maddeleri, Ek Anlaşmanın 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 85 ve 86 ncı maddeleri
CE.15	Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması formülleri
CE.16	Ölüm aylığı talebinin işleme konulması formülleri
CE.17	Malullük aylığı talebinin işleme konulması formülleri

Sigortalı veya aylık sahibi hakkındaki bilgi ve belgeler İspanya veya Portekiz yetkili kurumlarına gönderilirken, malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22, CE.27) formülleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri doldurulacaktır.

İspanya veya Portekiz yetkili kurumları sigortalının aylık durumunu inceleyecek ve CE.21 formülleri doldurularak ilgilinin ülkelerindeki sigortalılık süreleri ile birlikte CE.25 formülleri ile aylık kararını Ülkemize bildirecektir.

Sigortalının talebinin Kanunun 4/1-(a) ve 4/1-(b) bentleri kapsamında değerlendirilmesi gerekiyorsa aylık taleplerine ilişkin formüllerlerin düzenlenmesi ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilmesi işlemleri, sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecektir. Bu kapsamdaki sigortalıların İspanya veya Portekiz kurumlarından hizmet isteme ve hizmet gönderme işlemleri de sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yapılacaktır.

Sigortalıların aylık taleplerine ilişkin işlemler aşağıdaki şekilde yürütülecektir:

1.1.1. Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SGİM/SGM'ye Başvuru Yapması

Sözleşmeye göre aylık bağlanması için SGİM/SGM'lere başvuran aylık talep sahipleri, öncelikle yurtdışı işlemleri servislerine yönlendirilecektir.

Bu servislerce yaşlılık aylığı talebi için CE.15, ölüm aylığı talebi için CE.16 ve malullük aylığı talepleri için CE.17 formülleri düzenlenecektir. Ayrıca sigortalıdan bir örneği Ek-2'de yer alan "Sosyal Güvenlik Sözleşmelerine Göre Akit Ülkelerden Gelir/Aylık Talep Dilekçesi" ile birlikte varsa İspanya veya Portekiz'de geçen sigortalılık sürelerine ait belge örnekleri alınacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Sigortalının ülkemizdeki hizmetlerinin toplanması, birleştirilmesi ve tespitine yönelik işlemler, yürürlükteki usul ve esaslar dahilinde gerçekleştirilecek olup, talep sahibinin ülkemizde geçen çalışmalarına ait formüllerler sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından düzenlenerek onaylanacaktır.

Malullük aylığı talebi söz konusu ise, sigortalının başvurduğu SGİM/SGM tarafından sağlık hizmeti sunucusuna sevk edilerek CE.17 birlikte CE.18 ve CE.27 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri düzenlenmesi sağlanacaktır.

Yaşlılık, malullük ve ölüm aylığı talebi durumunda ilgili formüllerler ikişer nüsha olarak düzenlenecek olup formüllerlerin bir nüshası dosyasında muhafaza edilecek diğer nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilecektir.

Kurum tarafından ekleri ile birlikte gönderilen formüllerleri alan İspanya veya Portekiz yetkili kurumu, sigortalının talebini kendi mevzuatı kapsamında değerlendirecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumları sigortalının aylık durumunu inceleyecek ve CE.21 formülleri doldurularak ilgilinin ülkelerindeki sigortalılık süreleri ile birlikte CE.25 formülleri ile aylık kararını Ülkemize bildirecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan gönderilen bu formüller, ilgili SGİM/SGM'ye ulaştığında gerekli işlem ve kontroller yapılarak ilgili formüllerler dosyasında muhafaza edilecektir.

Sigortalının ülkemizdeki aylık talebine ilişkin işlemlerde yürürlükteki usul ve esaslar dahilinde, sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecek ve aylık kararı sigortalıya ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna bildirilecektir.

1.1.2. Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SGİM/SGM'den Farklı Bir SGİM/SGM'ye Başvuru Yapması

Sözleşmeye göre aylık bağlanması için SGİM/SGM'lere başvuran aylık talep sahipleri, öncelikle yurtdışı işlemleri servisine yönlendirilecektir.

Bu servislerce yapılacak kontrol neticesinde sigortalının başvurusunun son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'den farklı bir SGİM/SGM'de olduğunun tespit edilmesi halinde, aylık talebini alan SGİM/SGM'lerce yaşlılık aylığı talebi için CE.15, ölüm aylığı talebi için CE.16 ve malullük aylığı talepleri için CE.17 formülleri ikişer nüsha olarak düzenlenecek olup CE.18 formülleri mutlaka bu formüllerle eklenecektir.

Malullük aylığı talebi söz konusu ise talep sigortalının başvurduğu SGİM/SGM tarafından sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye yönlendirilecektir. Bu SGİM/SGM tarafından sigortalının başvurduğu ildeki sağlık hizmet sunucusuna sevk işlemi yapılacak ve sonrasında CE.17 ve CE.27 formülleri düzenlenmesi işlemleri de bu SGİM/SGM tarafından sağlanacaktır. Sevk işlemi CE.27 formüllerinin ilgili kısımları SGİM/SGM tarafından diğer kısımları ise ilgili doktor tarafından doldurulacaktır.

Malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 ve CE.27 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri düzenlenecektir. Bir örneği Ek-2'de yer alan "Sosyal Güvenlik Sözleşmelerine Göre Akit Ülkelerden Gelir/Aylık Talep Dilekçesi" ile birlikte varsa İspanya veya Portekiz'de geçen sigortalılık sürelerine ait

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

diğer belge örnekleri alınarak sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SĞİM/SGM'ye gönderilecektir.

Sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SĞİM/SGM tarafından yapılacak diğer işlemler Genelgenin bu bölümünde yer alan "1.1.1. Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SĞİM/SGM'ye Başvuru Yapması" başlığı altındaki açıklamalara göre sonuçlandırılacaktır.

1.1.3. Türkiye'de Çalışması Bulunmayanların İspanya veya Portekiz'den Aylık Talebine İlişkin İşlemler

Ülkemizde çalışması bulunmayanların İspanya veya Portekiz'den aylık talebinde bulunmak için Kuruma yaptığı başvurulara ilişkin tüm işlemler ilgilinin başvurduğu SĞİM/SGM tarafından gerçekleştirilecektir.

1.1.4. Kanununun 4/1-(c) bendi Kapsamındaki Sigortalıların Aylık Talebine İlişkin İşlemler

Son çalışması Kanununun 4/1-(c) bendi kapsamında olan veya 2829 sayılı Kanuna ya da Kanununun 53 üncü maddesine göre Kanununun 4/1-(c) bendi kapsamında aylık bağlanması gereken sigortalıların aylık taleplerine ilişkin talepler Sözleşmenin kapsamında olmaması nedeniyle reddedilecektir.

2. İspanya veya Portekiz'den Yapılan Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Taleplerine İlişkin İşlemler

İlgili hükümler	Sözleşmenin 27 ila 34 üncü maddeleri, Ek Anlaşmanın 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 85 ve 86 ncı maddeleri
CE.15	Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması formülleri
CE.16	Ölüm aylığı talebinin işleme konulması formülleri
CE.17	Malullük aylığı talebinin işleme konulması formülleri

İspanya veya Portekiz'de ikamet eden sigortalılar, her türlü aylık ve hizmet birleştirme taleplerini İspanya veya Portekiz'den yetkili kurumuna yapacaktır. Formüllerler sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SĞİM/SGM'ye gönderilecektir.

İspanya veya Portekiz tarafından malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22, CE.27) formülleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formülleri doldurularak gönderilmesine müteakip aylık durumu incelenecek ve CE.21 formülleri doldurularak ilgilinin ülkemizdeki sigortalılık süreleri ve CE.25 formülleri ile aylık kararı İspanya veya Portekiz tarafına bildirilecektir.

İspanya veya Portekiz yetkili kurumlarınca sigortalının Türkiye'deki son sigortalılık süresinin hangi il dahilinde geçtiği tespit edilmemiş ise buna ilişkin talepler, EHGM YSEDB'ye intikal ettirilecek, YSEDB'ce ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne/merkezine gönderilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İspanya veya Portekiz'den gelen aylık taleplerinin sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'den farklı bir SGİM/SGM'ye gönderilmesi durumunda, talep geciktirilmeksizin sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye iletilecektir.

Talebi alan SGİM/SGM, Kurum mevzuatı ve Sözleşme hükümleri kapsamında hizmetleri birleştirecek ve kararı sigortalıya doğrudan, İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna ise CE.25 formüleri ile bildirecektir.

Malullük aylığı taleplerinde İspanya veya Portekiz yetkili kurumu tarafından CE.27 formüleri de gönderilecektir. İspanya veya Portekiz'den gelen malullük aylığı talepleri de Kurum mevzuatı çerçevesinde değerlendirilerek, aylık talebi sonuçlandırılacaktır.

2. Aylıkların Hesaplanması

2.1. Sözleşme Kapsamında Müstakil Aylık Bağlanması

Sözleşmenin 33 üncü maddesine göre; başvuru sahibinin aylığa hak kazanmasında sadece Türkiye'deki sigortalılık sürelerinin yeterli olması durumunda, Kanunun ilgili hükümlerine göre aylık bağlama işlemleri gerçekleştirilecek, İspanya veya Portekiz'de geçen süreler aylığın hesabında dikkate alınmayacaktır.

Örnek 1: İspanya'da 1/1/1993-31/12/1993 tarihleri arasında 360 gün, Türkiye'de Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında 01/05/1994-30/06/2018 tarihleri arasında fasıllı olarak 6400 gün çalışması olan ve 14/8/2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan 02/03/1960 doğumlu erkek sigortalıya sadece Türk mevzuatına tabi geçen hizmetleriyle yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için; Türkiye'deki ilk işe giriş tarihine göre (1/5/1994) 25 yıl sigortalılık süresi, 5675 prim ödeme gün sayısı ve 54 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir.

Buna göre, yaşlılık aylığı talep tarihinde Türkiye'de 25 yıllık sigortalılık süresi, 6400 günü ve 54 yaş bulunan sigortalıya, İspanya'da geçen sigortalılık süreleri dikkate alınmaksızın, ülkemizde geçen çalışmalarına göre müstakil yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

Örnek 2: Portekiz'de 1/2/1993-31/12/1994 tarihleri arasında 690 gün; Türkiye'de 23/1/1995-22/5/2020 tarihleri arasında Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında 9120 gün hizmeti bulunan 1/1/1962 doğumlu erkek sigortalı 14/10/2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunmuştur.

Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında geçen hizmetleri dikkate alındığında talep tarihi itibarıyla 55 yaş ve 25 tam yıl prim ödeme koşullarını yerine getiren sigortalıya Portekiz'de geçen sigortalılık süreleri dikkate alınmaksızın müstakil yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

2.2. Sözleşme Kapsamında Kısmi Aylık Bağlanması

Sözleşmenin 29 uncu maddesi ikinci fıkrası gereğince, Türkiye'deki sigortalılık sürelerinin aylığa hak kazanmaya yetmemesi durumunda aynı zamana rastlamamak kaydıyla İspanya veya Portekiz'deki sürelerle birleştirilerek aylığa hak kazanma durumu değerlendirilecektir. Aylık bağlama işlemi yapılırken sadece Türkiye'de geçen çalışmalara ait prime esas kazançlar dikkate alınacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Kısmi aylık, $(\text{Toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden hesaplanan teorik aylık miktarı} \times \text{Türk mevzuatına göre geçen prim ödeme gün sayısı}) / (\text{Toplam prim ödeme gün sayısı})$ formülüne göre hesaplanacaktır.

Örnek 1: Portekiz'de 1/1/1993-31/3/1998 tarihleri arasında 1890 gün, Türkiye'de Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında 1/6/2002-31/3/2018 tarihleri arasında fasıllı olarak 4000 gün çalışması olan ve 2/3/2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan 5/6/1964 doğumlu erkek sigortalıya sadece Türk mevzuatına tabi geçen hizmetleriyle yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için; Türkiye'deki ilk işe giriş tarihine göre (1/6/2002) 25 yıllık sigortalılık süresi, 4500 prim ödeme gün sayısı ve 60 yaş veya 7000 prim ödeme gün sayısı ve 60 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir.

2/3/2020 tarihli talebe göre, Türkiye'deki çalışmalar ile aylık bağlanması için gerekli olan yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi şartları oluşmadığından ilgiliye müstakil yaşlılık aylığı bağlanmasına imkan bulunmamaktadır.

Ancak, Portekiz'de çalışmaya başlanılan 1/1/1993 tarihi, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilerek kısmi yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için 25 yıllık sigortalılık süresi, 5675 prim ödeme gün sayısı ve 54 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir. Yaşlılık aylığı talep tarihi itibarıyla aylık bağlama şartları oluştuğundan ilgiliye Portekiz süreleri de dikkate alınarak kısmi yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

Aylık bağlanırken sadece Türkiye'de geçen çalışmalara ait prime esas kazançlar dikkate alınmak suretiyle Türkiye'de ve Portekiz'de geçen toplam 5890 gün üzerinden teorik aylık hesaplanacak ve bulunan tutarın Türkiye'de geçen 4000 gün çalışmaya istinaden $0,6791$ ($4000/5890 = 0,6791$) oranı kısmi aylık olarak ödenecektir.

Örnek 2: İspanya'da 20/11/1995-25/10/2007 tarihleri arasında 4295 gün; Türkiye'de 18/01/1983-31/12/1994 tarihleri arasında Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında 4303 gün hizmeti bulunan 1/1/1960 doğumlu erkek sigortalı 1/3/2020 tarihinde aylık talebinde bulunmuştur.

Talep tarihi itibarıyla 60 yaşında olan sigortalıya 15 tam yıl prim şartı üzerinden Türk mevzuatına göre müstakil yaşlılık aylığı bağlanamayacağından, 1/4/2020 tarihi itibarıyla $(4303/8598 = 0,5005$ sabit sayı oranıyla) kısmi yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

3. Ortak Hükümler

3.1. Bir Yıldan Az Sigortalılık Süreleri

Sözleşmenin 31 inci maddesi gereği bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin 1 yıldan az olması durumunda ilgili Akit Tarafça anılan süreler için aylık bağlamakla yükümlü olmayacaktır. Ancak bu süreler Sözleşmeye göre Akit Taraflarca kendi mevzuatlarına göre geçmiş süre olarak kabul edilerek aylığa hak kazanmada ve aylığın hesabında dikkate alınır.

3.2. Kanun'un Ek 19 uncu Maddesinin Sözleşme Aylıkları için Uygulanmaması

5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinde, bu Kanun veya bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklar ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamının dosya bazında, 08/02/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödeme dahil 1.500 Türk lirasından az olamayacağı, aynı maddenin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

üçüncü fıkrasında ise uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmi aylıklar için bu madde hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmüştür.

Bu kapsamda, Genelgenin kısmi aylık hesaplamasına ilişkin "2.2. Sözleşme Kapsamında Kısmi Aylık Bağlanması" başlığı altındaki formülde yer alan teorik aylık hesaplanırken de Kanunun ek 19 uncu maddesinde yer alan 1.500 Türk Lirasına yükseltme işlemi yapılmadan sabit sayı bulunarak aylık bağlama işlemi sonuçlandırılacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM TIBBİ KONTROLLER

Ek Anlaşmanın 35 inci maddesi göre, bir Akit Taraf ülkesinde oturan veya bulunan kimselerin maluliyet durumlarının tespit edilebilmesi için bir taraf mevzuatına göre öngörülen tıbbi kontroller, yetkili kurumun talebi üzerine masrafları karşılaması şartıyla yapılacaktır. Kontrol sonucunda düzenlenen rapor ve gerekli belgeler en kısa sürede kontrol talebinde bulunan yetkili kuruma gönderilecektir.

ÜÇÜNCÜ KISIM ANLAŞMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN ORTAK VE DİĞER HUSUSLAR

1. Başvuruların Alınması

Sözleşmenin 66 ncı maddesi gereği, Akit Taraflardan birinin yetkili kurumuna gönderilmesi gereken dilekçenin, diğer Akit Taraf yetkili kurumuna verilmiş olması durumunda dilekçe, ilgili akit taraf kurumuna verilmiş sayılmaktadır. Bu şekilde İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilmesi gereken ancak Kuruma intikal eden dilekçeler geciktirilmeksizin İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilecektir.

2. Aylık Taleplerine İlişkin İşlemler

Sözleşme kapsamında aylık talep başvurularına ve aylık bağlama işlemlerine ilişkin bu Genelgede yer almayan hususlarda Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği hükümleri ile 6/11/2018 tarihli ve 2018/38 sayılı Genelge hükümleri uygulanacaktır.

3. Talep, Bilgi ve İtirazların Bildirilmesi

Sözleşmenin 66 ncı maddesine istinaden taraflardan birinin mevzuatına göre, bir tarafın Yetkili Makam veya Kurumuna kanuni sürede yapılan bir yardımın ödenmesine veya yardım hakkının belirlenmesine ilişkin talep, bilgi veya itiraz, diğer tarafın Yetkili Makam veya Kurumuna sunulmuş gibi kabul edilecektir. Aynı kural diğer konulara ait dilekçe ve itirazlar için de geçerli olacaktır.

Bir Akit Tarafın mevzuatına uygun yardım hakkında yapılan talep, diğer akit tarafın mevzuatına uygun olarak yapılmış yardım talebi gibi kabul edilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

4. Aylık ve/veya Gelirlerin Transferi

Sözleşmenin 11 inci maddesine göre; sözleşme kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek malullük, yaşlılık veya ölüm aylıkları ile iş kazaları veya meslek hastalığı sonucu bağlanan gelirler, sigortalının veya hak sahibinin İspanya veya Portekiz'de ikamet etmesi durumunda herhangi bir kesinti olmadan ödenecektir.

5. İrtibat Kurumları ile Yapılacak Yazışmalar

İspanya veya Portekiz'deki ilgili yerel sigorta kurumlarının adresleri, Kurum intranet sayfasında “Kurumsal/ Dokümanlar/ Yurtdışı/ Yabancı Ülke Sigorta Kurumlarının Adresleri” bölümünde yayımlanmıştır.

Yazışmalarda Akit Taraflardan birinin resmi dili veya İngilizce kullanılabilir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Cevdet CEYLAN
Kurum Başkan V.

EKLER :

- Ek-1 : Yurt Dışı Geçici Görev Talep Dilekçesi
Ek-2 : Sosyal Güvenlik Sözleşmelerine Göre
Akit Ülkelerden Gelir/Aylık Talep Dilekçesi

DAĞITIM:

Gereği:

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

